

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики

**Відтворення сленгових одиниць у аудіовізуальних текстах (на матеріалі
серіалу “Peaky Blinders” та його українськомовній екранізації)**

Кваліфікаційна робота (проєкт)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 431 групи
Спеціальності: 035.04 Філологія
(германські мови та літератури
(переклад включно) (переклад))
Освітньо-професійної програми:
Філологія (германські мови та
літератури (переклад включно)
(переклад))

Картавцев Сергій Сергійович

Керівник: к. філол. н., доц.

Хан Олена Георгіївна

Рецензент: к. пед. н., доц.

Голотюк Олена Володимиріна

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1 Теоретичні засади кіноперекладу та реалізація сленгу у кінотекстах	
1.1 Кінопереклад як галузь перекладознавчої науки.....	5
1.2 Явище сленгу в англійській мові та його види.....	10
1.3 Особливості перекладу сленгу з англійської мови на українську.....	11
РОЗДІЛ 2 Специфіка відтворення сленгу у серіалі «Peaky Blinders»	
2.1 Огляд серіалу «Peaky Blinders».....	17
2.2 Специфіка відтворення сленгу Брумлі в українськомовній версії «Peaky Blinders».....	18
2.3 Перекладацький аналіз сленгових одиниць мовлення персонажів серіалу..	20
ВИСНОВКИ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28

ВСТУП

Сучасна англійська мова знаходиться в процесі постійного розвитку. Відомо, що за останні двадцять років лінгвістика активно перейшла від вивчення писемного мовлення на дослідження і аналіз безпосередньо живого спілкування, так як саме усне мовне спілкування продовжує залишатися найважливішою сферою функціонування мови. Одним з ключових елементів усного спілкування є ненормативна лексика, а зокрема сленг. В даний час вчені приділяють все більше уваги сленгу в іноземних мовах. Безумовно, це безпосередньо пов'язано з посиленням проникнення сленгу в та його адаптацією до загальнонаціональної мови. Сленг володіє яскравою національно-мовною та соціально-культурною специфікою, і тому найчастіше вживається для створення колориту і образної характеристики персонажа.

Сленг розвивається і змінюється дуже швидко. Слова сленгу можуть виникнути з такою ж легкістю, як і зникнути. Це показує, що дані зміни відбуваються з метою спрощення розмовної мови і розуміння.

Кваліфікаційна робота присвячена визначенню труднощів і особливостей перекладу сленгових одиниць з англійської мови на українську на основі матеріалу британського телесеріалу «Peaky Blinders».

Актуальність дослідження полягає у перекладі сленгових одиниць у вибраному аудіовізуальному продукті, їх лексико-семантичні властивості та перекладацькі трансформації, що використовуються під час їх перекладу.

Мета дослідження – розглянути та зв'язувати особливості перекладу та передачі сленгу у перекладеному українською мовою телесеріалі

Для досягнення мети дослідження визначено наступні **завдання**:

- розглянути кінопереклад як один з видів аудіо-візуального перекладу
- проаналізувати сленг його види та особливості
- визначити аспекти та складнощі відтворення сленгових одиниць у серіалі «Peaky Blinders»

Об'єктом дослідження є сленгові особливості мови у серіалі «Peaky Blinders»

Предметом дослідження є сленгові одиниці та складнощі при їх відтворенні під час виконання перекладу.

Під час вирішення визначених завдань було використано такі **методи дослідження**: метод суцільної вибірки, метод порівняльного аналізу, перекладацький аналіз.

Матеріалом дослідження слугував британський кримінальний серіал «Peaky Blinders» (2013 – ...).

Практичне значення проведеного дослідження полягає в тому, що його результати можна використовувати під час вивчення аудіовізуального перекладу та художнього перекладу.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження було опубліковано у вигляді тез на XI науковій конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу», яка відбулася у Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна (15-16 квітня 2021 року).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КІНОПЕРЕКЛАДУ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СЛЕНГУ У КІНОТЕКСТАХ

1.1 Кінопереклад як галузь перекладознавчої науки

Кінопереклад – це особливий вид перекладу який має свої характерні особливості. Специфіка полягає у способах його презентації та особливостях матеріалу. Кінотексти відрізняються від інших типів тексту та мають свої особливості. [43] Вони обмежуються рамками звучання: їх необхідно поєднувати з текстом оригіналу. Через те, що мови відрізняються за своїм темпом та граматиною, тексти часто штучно скорочують або доповнюють. Текст кіно- /відеоперекладу повинен бути інформативним та зрозумілим для глядача, бо він спрямований на миттєве сприйняття. Він завжди має супровід відеоряду, який створює умови для вибору варіантів перекладу. Важливим також є те, що потрібно враховувати зв'язок між зображенням та текстовим матеріалом, звертати увагу на невербальні та вербальні засоби вираження.

Головна мета під час виконання перекладу кінофільмів полягає у збереженні повноцінної міжмовної комунікації шляхом передачі вихідного тексту, яка відтворюється у новому тексті мовою перекладу. [40]

Кінематографічний образ має такі складові: діалоги, образотворчий ряд та саундтрек. [36] Перекладач може впливати не тільки на діалоги, мовний рівень, а інформація яку відображають саундтрек та образотворчий ряд залишається незмінною. Звукове оформлення та зображення містять в собі багато культурних та соціальних метафор та алюзій, які є зрозумілими для глядача оригіналу й не сприймаються глядачами перекладеного фільму. Перекладач має можливість відновлювати інформацію лише частково, наприклад під час перекладу написів та пісень.

Переклад кіно- й відеопродукції можна віднести до окремого виду перекладу, бо він має свої особливості та труднощі, які не зустрічаються у інших видах перекладу. Виконання перекладу серіалів, фільмів та інших типів

відеопродукції ще має складність в тому, що слід приділяти особливу увагу до характеру героїв, лексики та манері говоріння. [43]

Отже, під час перекладу кінопродукції треба звертати увагу на особливості мови кіно, а також необхідно дотримуватися критеріїв художнього перекладу.

Переклад фільмів є дуже тяжкою працею. У кіноперекладі надзвичайно важливим є врахування зв'язку між зображенням та текстовим матеріалом, потрібно приділяти увагу вербальним та невербальним способам вираження. Але, інколи дуже важко підібрати еквівалент коли фраза мовою оригіналу супроводжується характерним жестом. Часто буває що мова жестів у різних культурах не збігається. Переклад фільмів завжди супроводжується певними труднощами не тільки лінгвістичними, а й технічними.

Одною з найперших форм аудіовізуального перекладу Е.Ремаел вважає переклад титрів у німому кіно, а значимість такого типу перекладу значно зростала з появою звукового кіно на початку ХХ ст. [42, ст. 12]. Саме з того часу аудіовізуальний переклад почав ставати популярним у всьому світі.

Цікавим є те що, серед сучасних науковців не має єдиної думки, щодо того, чи є кінопереклад та аудіовізуальний переклад схожими поняттями, та те чи є кінопереклад різновидом аудіовізуального. С. Радецька, Т. Каліщак [31], Н. Матківська [19], Н. Бідасюк, І. Кучман [4], Г. Кузенко [14] об'єднують розбіжності кіноперекладу та аудіовізуального перекладу у своїх працях, та дійшли до висновку що ці два терміни позначають одне й те ж саме поняття. Крім того, крім двох вищезазначених термінів, вчені також використовують такі поняття, як кіно/відео переклад [18], теле/відео переклад [4, ст.7], екранний переклад [19]. С.Радецька та Т.Каліщак освітлюють аудіовізуальний переклад як процес, під час якого кінопродукція стає зрозумілою для цільової аудиторії, для людей які не володіють мовою оригіналу. [31, ст. 82] За А. Мельником [20], аудіовізуальний переклад є особливим типом перекладу, який передає основний зміст через зір та слух водночас з дією на екрані. А. Мельник виокремлює аудіовізуальний переклад загальною назвою для різного виду перекладів, у яких передача тексту оригіналу відбувається за допомогою

слухового каналу (переклад програм на радіо), слухового та зорового каналів (телевізійний та кінотеатральний переклад), мультимедійний переклад.

Науковець зазначає, що основною відмінністю кожного з видів аудіовізуального перекладу є об'єкт перекладу, яким у саме у кіноперекладі є кінофільм “як нерозривна єдність вербальної, невербальної та позамовної інформації, що передається за допомогою декількох семіотичних систем” [20, ст. 111]. Аналізуючи дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, ми погоджуємося з останньою точкою зору і розглядаємо кінопереклад як один з видів аудіовізуального перекладу.

Спільними рисами видів аудіовізуального перекладу А. Мельник вважає наступні [20, ст. 111]:

- зміст аудіовізуального продукту синхронно передається через два канали (зоровий та слуховий)
- переклад підпорядковується зображенню, оскільки аудіоряд повинен відповідати візуальному;
- процес перекладу здійснюється не лише перекладачем, до нього також залучаються редактори, режисери, актори озвучення;
- на результат аудіовізуального перекладу безпосередньо впливає технічна складова.

Багато дослідників погоджуються з тим, що основною характерною рисою кіноперекладу є синхронізація аудіо- та відеоряду, або ж вербального і невербального компонентів (звуку та зображення) кінопродукту. Більш того, Н. Шубенко наголошує на тому, що створення цілісного аудіовізуального образу уможлиблюється лише за умови поєднання аудіальної складової та відеоряду. [34, ст.146].

Кінопереклад, звичайно, є особливим видом перекладу, оскільки крім власне тексту, він містить екстралінгвістичні фактори, а також деякі технічні компоненти, що викликають певні труднощі. Ю. Лотман вважає, що останнє, безумовно, впливає на рівень еквівалентності перекладу фільму, а також на рівень синхронізації артикуляції акторів. [16, ст. 315].

Англійські дослідники Х. Діаз-Сінтас (Jorge Diaz-Cintas) та Г. Андерман (Gunilla Anderman) висвітлювали два підходи до перекладу кінопродукції, а саме головним було: зберегти аудіальну складову фільму або замінити її на письмовий текст. У першому випадку оригінальну аудіо доріжку замінюють новою цьому процесу перекладачі дали назву переозвучення (англ. *revoicing*).

Може бути також повна заміна, коли саме вихідну мову зовсім не чути (дублювання, англ. *dubbing*) або частково коли глядач чує мову оригіналу акторів так і переклад (закадрове озвучення, англ. *voice-over*). Дублювання застосовують під час перекладу повнометражних та короткометражних фільмів та серіалів, а закадрове озвучення використовують в основному при перекладі новин, інтерв'ю та документальних програм. Процес збереження аудіодоріжки оригіналу та виведення тексту на екран має назву субтитрування (англ. *subtitling*). На цей вид кіноперекладу не витрачається багато часу у порівнянні з іншими, та він є значно дешевшим. Х. Діаз-Сінтас та Г. Андерман Зазначають, що вибір способу перекладу кінофільму залежить від певних факторів а саме таких як: фінансові умови, на яку аудиторію орієнтується продукт, та жанр кінопродукту [39, ст. 20-21].

Одна з відомих перекладачок Мішель Берді запропонувала власну класифікацію типів кіноперекладу [3, ст. 5]:

- робота синхронного перекладача. У цьому разі синхроніст перекладає фільм без використання письмового тексту. Іноді переклад виконується без попереднього перегляду фільму;
- виконання озвучення фільму перекладачем або одним актором. У такому разі зберігається оригінальна аудіо - доріжка;
- виконання озвучення фільму двома акторами – чоловіком та жінкою при збереженні оригінального звукоряду;
- дублювання – найдорожчий тип кіноперекладу. Увесь фільм озвучується цілим штатом акторів, відбуваються значні зміни вихідного тексту для забезпечення співпадіння артикуляції акторів оригінального тексту та акторів озвучення;

- субтитрування. У такому випадку відбувається повне збереження вихідного звукоряду, а увага з відеоряду перемикається на читання субтитрів, розташованих внизу екрану.

Вимоги до перекладу фільмів варіюються від країни до країни. Вибір конкретного типу перекладу фільму значною мірою сприяє сприйняттю фільму цільовою аудиторією та залежить від місця культури, з якої виникає оригінал, а культура, для якої переклад призначений для міжнародної сцени, грошова вартість, громадські уподобання, традиції та історичні характеристики. [6]

В Україні розвиток перекладу кінопродукції почався значно пізніше, ніж в Європі. У пострадянські часи іншомовні фільми завжди дублювалися російською мовою. В Україні кінопереклад з'явився у 60-х роках ХХ ст., кіностудія ім. О.Довженка стала центром кіноперекладу, хоча усі фільми перекладалися російською. У 1978 р. відбулася значна подія в Києві при театрі "Хлопавка" з'явилася студія кіноперекладу "Синхрон", яка почала озвучувати фільми українською мовою. Після того як Україна здобула незалежність поступово почали з'являтися такі студії дубльованого перекладу, як Омікрон, Румбамбар, Пілот, Так Треба Продакшн, UkrDub, Невафільм Studios Україна, та ін. Нові студії не переймали досвід своїх попередників щоіснували в СРСР, вони почали більше експериментувати зі стилем перекладів та віддалятися від оригіналу з метою адаптації кінопродукції виключно для українського глядача. [32, ст. 401-402] Закадрове озвучення кінофільмів було найголовнішим типом кіноперекладу, саме до того моменту коли з'явився перший дубльований українською мовою мультфільм «Тачки» 2006 р. Після цього стрімко почав розвиватися український дубляж. У субтитруванні, Україна ще не достатньо перейняла досвіду Європи. Через це більшість перекладів кінофільмів виконують аматори чи перекладачі – волонтери, які самостійно розробляють правила субтитрування, а це має негативний вплив на якість субтитрів.

Таким чином, формування кіноперекладу в Україні було пізніше, ніж у більшості європейських країн, сьогодні переклад кіновиробництва в нашій країні стрімко зростає, з'являються нові студії дубляжу, а величезне надходження іноземної кінопродукції вимагає якісної підготовки висококваліфікованих фахівців.

1.2 Явище сленгу в англійській мові та його види

Сленг в англійській мові займає особливе місце як засіб мовного спілкування. Один з найвідоміших дослідників англійського сленгу Е. Партрідж та його послідовники виділяють сленг як сукупності лексем, які є відображенням суспільної свідомості людей, які належать до певної сфери соціальної та професійної діяльності.

Сленг розглядається як свідоме, цілеспрямоване використання елементів загальнолітературної лексики в розмовній мові тільки в стилістичних цілях, якщо потрібно створити ефект нового, дивного, відмінності в впізнаваних зразках, передати той чи інший настрій мовця, що було б вираженням конкретності, жвавості, виразності, точності, а також для того, щоб уникнути кліше і штамів. [17, ст. 301]

Зараз англійська мова має значну кількість регіональних діалектів. У Великобританії їх кількість більша ніж в інших країнах з англомовним населенням. У Великобританії існують шотландський діалект, група північних, центральних (східно-центральних, західно-центральних), середніх, південних і південно-західних діалектів, які класифікуються наступним чином: кокні (Cockney) – термін для ряду історичних діалектів районів і ремісничих цехів Лондона; скауз (Scouse) – діалект жителів Ліверпуля; джорді (Geordie) – діалект жителів Нортумберленда, зокрема, Ньюкасла; East Anglia (Східна Англія); Birmingham (Brummy, Brummie) (Бруммі); South Wales (південний Уельс); Edinburgh (Едінбург) – також вважається діалектом мови Lowland Scots; Belfast (Белфаст); Cornwall (Корнуолл); Cumberland (Камберленд); Central Cumberland (Центральний Камберленд); Devonshire

(Девоншир); East Devonshire (Східний Девоншир); Dorset (Дорсет); Durham (Дарем); North Lancashire (Північний Ланкашир); Northumberland (Нортумберленд) [23, ст. 101]

Діалект кокні характерний своєю особливою вимовою, римованим сленгом. Деякі англомовні актори використовують фальшивий акцент для комічного ефекту, який дуже схожий на кокні, його часто називають мокні (mockney).

Уельський діалект (Welsh English, або Wenglish) не збігається зі стандартними англійськими формами, використовуваними валлійським населенням (і частково іммігрантами з Уельсу, що живуть в інших частинах королівства). Характерні риси валлійських діалектів в результаті, з одного боку, тісно пов'язані з діалектами на заході Англії, а, з іншого боку, з впливом валлійської мови.

Шотландська англійська. Статус цього незвичного діалекту не визначено.

Деякі лінгвісти вважають, що це національний варіант, деякі-діалектний. У Шотландії англійською говорять так само, як і в Англії. На високогір'ях і островах північної і західної Шотландії це рідна мова тисяч носіїв. Стандартизований формат мови під назвою "шотландський діалект" (Scots) використовувався при дворі і в літературі аж до приходу періоду Реформації. Потім він був поступово замінений англійською [8, ст. 132].

Отже, сучасна англійська мова є результатом тривалого історичного розвитку. Всі зміни, що вносяться в її звуковий, граматичний і мовний склад, є результатом внутрішніх закономірностей, розвитку і зовнішніх впливів, обумовлених історією англійської мови. Але нинішній стан мови не є остаточним, тому що людство не стоїть на місці. Мова розвиватиметься одночасно з розвитком людства [10, ст. 327].

1.3 Особливості перекладу сленгу з англійської мови на українську

Процес знаходження сучасних відповідників постає найбільшою проблемою під час перекладу сленгу. Під час перекладу сленгу найкращим

є використання аналогів за наявності їх у мові перекладу. Якщо вони відсутні, то можна використати просторіччя, яке надає перекладеному тексту необхідні характеристики відхилення від літературної норми. Часто через контекст доводиться відмовлятися у виборі одного із відповідних варіантів, тоді доводиться шукати новий варіант перекладу - контекстуальну заміну, коли через конкретний контекст перекладач відмовляється використовувати існуючу лексичну відповідність і обирає варіант перекладу, який підходить лише для цього випадку. [5, ст. 142]

Окрім особливої лексичної структури, для сленгу характерний своєрідний спосіб вимови, варіанти морфологічних форм, певні типові синтаксичні конструкції. Такі маркери можуть бути використані перекладачем під час пошуку контекстуальної заміни певної сленгової одиниці.

Якщо мові перекладу бракує функціональних аналогів або змінних відповідностей, перекладач може також вдаватися до компенсації, суть якої полягає в тому, що елементи змісту, втрачені в перекладі оригінальної одиниці, передаються в перекладеному тексті інакше і не обов'язково в тому ж місті, що і в оригіналі. Таким чином, у тексті перекладу створюється ще одне зображення з таким самим стилістичним спрямуванням. Перекладачеві важливіше забезпечити стилістичну адекватність перекладу в цілому, ніж підтримувати точне розташування стилістичного засобу в тексті.

Порівняльний аналіз британського, американського і українського сленгу виявляє досить значний пласт словникового запасу, який виник на основі реалій конкретної країни і не має аналогів в мові перекладу.

Прикладом безеквівалентних одиниць в американському і британському молодіжному сленгу є наступні слова: *tupper* – *tea & supper* (Br.); *rambo* – дієслово, утворене шляхом конверсії (N→V) від імені головного героя однойменного телесеріалу і має значення "*знищити*" (Am.) [15, ст.11] Такі поняття не змогли б виникнути в українській мові, тому що в українській

культури немає традиції чаювання, через яку в англійській культурі чаювання стало одним з прийомів їжі.

Тому, перекладаючи сленг, виходячи з реалій окремої країни, необхідно посилатися на описовий переклад. Це лексико-граматична трансформація, при якій лексична одиниця мови оригіналу замінюється фразою, яка пояснює її значення, тобто вона дає більш-менш повне пояснення або визначення цього значення в мові перекладу. Недоліком описового перекладу є його громіздкість і багатослівність, тому такий спосіб перекладу застосовується у випадках, коли можна дати порівняно коротке пояснення.

За останні 10-15 років українська мова була наповнена багатьма англіцизмами з певних соціальних, економічних, політичних та культурних причин: поява імпортованих товарів з яскравими етикетками з англійськими написами, різні рекламні ролики та іноземні фільми, і особливо розвиток сучасних комп'ютерних технологій. Це пов'язано з тим, що сленг загалом і студентський зокрема є найбільш рухливою лексичною системою - молоді люди мають особливе почуття мовного максималізму: *хайр – довге волосся; батл – пляшка; сліпати – спати; спікати – говорити* [9, ст. 45].

Тільки при правильному виборі методу перекладу, заснованому на детальному аналізі стилістичних прийомів автора в порівнянні з можливими засобами мови перекладу, перекладач може найбільш точно передати ступінь впливу, який відчуває носій мови при читанні оригінального тексту.

Під час перекладу сленгу перекладач може використовувати два основних способи перекладу: прямий (дослівний) та непрямий (трансформаційний).

Перший спосіб має на увазі переклад, що відтворює комунікативно-нерелевантні елементи оригіналу, в результаті чого порушуються норми мови перекладу, або виявляється спотвореним (або не переданим) дійсний зміст оригіналу. Поряд з цим необхідно відзначити, що значення більшості сленгізмів засноване на метафоричному перенесенні, отже, дослівний переклад таких лексичних одиниць вважається неадекватним.

До даного прийому перекладу можна віднести ще транскрибування (транслітерацію) і калькування. Такі прийоми можна використовувати, коли слово зрозуміло з контексту, не порушує норми мови, принципи адекватності та еквівалентності. Наприклад сленгізм-аббревіатура "rofl", яка перекладається за допомогою транслітерації як "рофлиту", маючи на увазі "кататися по підлозі від сміху", а прикладом перекладу за допомогою транскрибування може послужити сленгізм "bro", хоча його можна передати зверненням «братан».

Розповсюдженим способом перекладу є використання перекладацьких трансформацій, головною функцією яких є створення адекватного перекладу під час відсутності мовних співвідношень.

В залежності від характеру одиниць перетворення Л.С. Бархударов виокремлює такі види перекладацьких трансформацій: [2]

- лексичні
- граматичні
- лексико – граматичні

До лексичних трансформацій, які використовуються під час перекладу сленгу належить конкретизація, цілісне перетворення, модуляція (смысловий розвиток).

Конкретизація – це спосіб перекладу, під час якого відбувається заміна одиниці мови оригіналу з більш широким значенням на одиницю мови перекладу з більш вузьким значенням. [13] Наприклад:

Heu, man. How is it going? Привіт, чуваче. Як справи? [13]

Цілісне перетворення – це повне перетворення лексичної одиниці, або навіть цілого речення. Перетворення відбувається не за елементами, а цілісно. [28]

Holy smokes! Очманіти! [28]

Модуляцією називають спосіб смыслового розвитку причинно – наслідкових відносин, тобто значення одиниці мови перекладу логічно виходить із значення похідної одиниці. [29]

So you got canned, huh? Значить, вигнали, так? [29]

До граматичних трансформацій належить додавання, опущення, заміна.

Додавання – це розширення тексту перекладу для більш точного розкриття значення лексичної одиниці шляхом додавання додаткових слів [24]. Так наприклад слово «*microwait*» перекладається як «черга, яка утворюється біля офісної мікрохвильовки через те, що під час обідньої перерви всім потрібно розігріти їжу».

Опущення – це спосіб який є протилежним додаванню, під час якого відбувається скорочення тексту за рахунок вилучення з перекладу граматично – надлишкових елементів або парних синонімів. [25]

What the hell are you doing? Що ти робиш? [25]

Заміна – це прийом перекладу, під час якого граматична одиниця в оригіналі перетворюється у одиницю мови перекладу з іншим граматичним значенням. Замінити можна граматичну одиницю будь – якого рівня: частина мови, член речення або речення певного типу. [27]

Наприклад:

He felt his jaw drop. Він розгубився. [27] В цьому прикладі було замінено опис дії на назву емоції, яка була викликана певною реакцією.

До лексично – граматичних трансформацій належать антонімічний переклад та описовий переклад.

Антонімічний переклад – це прийом перекладу під час якого поняття відтворюють протилежним, часто з запереченням, тобто замінюють антонімом українського відповідника даного слова. Антонімічний переклад є найбільш вдалим прийомом під час перекладу значень багатьох виразів.

Наприклад:

Take your time. Не поспішай.

Take it easy. Не ускладнюйте себе. [26]

Комісаров стверджує, що сутність даного прийому полягає у правильному підборі в перекладі словосполучення або слова, яке має протилежне значення від відповідного іноземного слова або словосполучення в оригіналі. [12]

Описовий переклад – це заміна лексичної одиниці мови оригіналу словосполученням, що дає більш точне пояснення, або визначення значення цього слова мовою перекладу.

Наприклад: *maisonette* – квартира (помешкання) в двох рівнях (на двох поверхах), *rabbit* – газодифузійне розділення ізотопів з частковою рециркуляцією [11, ст. 36].

За допомогою такого мовного явища, як сленг, мова постійно оновлюється, вдосконалюється, набуває якісно нові характеристики і відтінки.

Сленг збагачує мову і надає повідомленням певні стилістичні особливості, які покращують розуміння повідомлення і підвищують його цінність.

Отже, переклад такого типу слів є складною та відповідальною справою, тому що при неправильному перекладі зміст нового повідомлення може сильно відрізнитися від вихідного і тим самим спотворити розуміння. При перекладі сленгу найбільш природно використовувати функціональні аналоги, якщо вони присутні в мові перекладу. Якщо вони недоступні, то в мові перекладу знаходять контекстуальну заміну або використовують описовий метод.

Перекладач також може використовувати перекладацькі прийоми, в тому числі і трансформації, є рішенням, прийнятим з урахуванням контексту. Вони повинні бути спрямовані на досягнення максимального рівня еквівалентності і адекватності і найбільш точну передачу сенсу, стилю і функції в перекладному тексті за умови, що використані через відсутність в мові перекладу еквівалентних відповідностей, здатних передати змістовно стилістичну сторону тексту.

При наявності відповідностей одиниці вихідної мови замінюються еквівалентами / аналогами в мові перекладу. При їх відсутності перекладач змушений використовувати певні прийоми перекладу, відповідно до лінгвістичної ситуації.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ СЛЕНГУ У СЕРІАЛІ «PEAKY BLINDERS»

2.1 Коротка інформація про серіал «Peaky Blinders»

Всесвітньо відомий серіал «Гострі картузи» розповідає про родину циган, що сформували власне кримінальне угруповання. Це хроніка про велику сім'ю Шелбі – безжалісну та вельми авторитетну банду, яка отримала свій статус після Першої світової війни. Вони були зацікавлені у пограбуваннях, гральним бізнесом тощо. Власне їх особливістю були вшиті в козирки гострі леза, які заміняли використання додаткової холодної зброї.

Серіал знятий на основі реальних подій. Сімейство Шелбі займає місце одних із найбільш безкомпромісних, рішучих та невблаганних людей у історії. Насправді цікавий сюжет, що тримає глядача у напрузі протягом перегляду, приніс йому величезний успіх.

Щодо короткого екскурсу в сюжет: у Бірмінгем, що є потужним містом в англійському графстві Західний Мідлендс, повертаються троє з членів відомої нам банди «Гострі картузи» — Артур Шелбі (Пол Андерсон), Джон Шелбі (Джо Коул) і Томас Шелбі (Кілліан Мерфі). [7]

Події першого сезону описують істотні зміни Томаса, який тільки повернувся з війни. Чоловік був справді байдужим до кохання до появи героїні Грейс, яка є працівником нового керуючого поліції – інспектора Кемпбелла. Після його появи додаються нові, вагомні труднощі у справах родини Шелбі. Завдання отримане інспектором Честером Кемпбеллом (Сем Нілл) від Вінстона Черчилля, полягає у розслідування розкрадання кулеметів з державного військового заводу. Не чекаючи ні дня, чоловік рішуче починає зачистку міста від злочинності, особливо від «Гострих картузів».

У другому ж сезоні зображується збільшення і посилення бізнесу сім'ї Шелбі на південь, у місто Лондон, в якому у той час бушує війна італійської мафії та єврейської організованої аморальної злочинності. Одночасно з цим Томас Шелбі виставляється втягнутим у домовлені махінації феніанців, які є

членами Ірландського революційного братства (ІРБ) та братства Феніанців і британської служби. Цим підрозділом керує його давній знайомий. [7]

2.2 Специфіка відтворення сленгу Брумі у українськомовній версії серіалу «Peaky Blinders»

У телесеріалі «Гострі картузи» бірмінгемський брумі є яскраво вираженим сленгом.

Брумі є незвичним акцентом, який розповсюджений у Бірмінгемі. Цей сленг присутній у мові всього злочинного клану сім'ї Шелбі. Вважається що брумі дуже важко відтворити, тому дуже багато режисерів відмовляються знімати фільми у Бірмінгемі. Кілліан Мерфі виконавець головної ролі «Гострих картузів» родився та виріс в Ірландії, але за думкою критиків йому вдалося відтворити брумі. [1]

На діалекті Брумі, інакше відомому як Бірмінгемський діалект, говорять жителі другого за величиною міста Сполученого Королівства, Бірмінгема. Термін "Брумі" - це також назва жителів цього міста.

Крім власного діалекту, жителі міста також мають свій власний унікальний акцент Брумі, який звучить дивно для сторонніх, і не тільки для іноземних гостей з-за кордону, але і для британців в сусідніх містах і графствах!

Оскільки Бірмінгем був відомий місцевим жителям як Бруммагем протягом декількох століть, він породив терміни *Brum* (скорочення від *Brummagem*) і *Brummie*, які є збірною назвою жителів міста, їх акценту і діалекту. [37]

Фонетичні особливості акценту:

- голосний звук /əʊ/ може звучати близько до /aʊ/: слово *goat* — /gaʊt/ замість /gəʊt/;
- голосний звук /aʊ/ може звучати як /æʊ/: слово *mouth* — /mæʊt/ замість /maʊθ/;
- ненаголошений звук /i/ у кінці слів може вимовлятися як /eɪ/: слово *happy* — /'hæpəɪ/ замість /'hæpi/. [1]

- звук [a] звучить як [æ] в таких словах як after (після), bath (ванна), laugh (сміх)

- звук [ʌ] звучить як [ʊ] в таких словах як but (але), cut (різати), country (країна)

- Звук [ai] звучить максимально широко - в словах like (подобається), blinders (козирки)

Дифтонг [əʊ] в таких словах як boat (човен), joke (жарт) звучить як [aʊ]

Дифтонг [æɪ] звучить як [ʌɪ] - в словах face (обличчя), place (місто), race (перегони)

- Звук [i] без наголосу на кінці вимовляється [əi] - в словах Tommy, Polly, army
[h] на початку слів не вимовляється - (h)ere, (h)ave

Кожен регіональний діалект / акцент у Великобританії має певні сленгові слова та вирази, які є унікальними для нього, і Брумі не є винятком. Нижче наведено список поширених сленгових виразів Брумі, супроводжуваних їх значенням. [35]

- **Bawlin**- to shout and scream at someone – кричати на когось
- **Cack-handed**- doing something in a clumsy way – робити щось незграбно
- **Deff off**- to ignore someone – ігнорувати кого - небудь
- **Ee-arr**- here you are – ось ти де
- **Bonce** – a head – голова
- **Leg it** – run away – тікати
- **Tot** – an alcoholic drink – алкогольний напій
- **Ent**- it is not – це не так, або ні
- **Fizzy pop**- fizzy drink – шипучий, газований напій
- **Garage**- Petrol or Gas station – бензоколонка, автозаправка
- **Gully**- an alleyway - провулок
- **Mither**- to pester someone – чіплятися до кого - небудь
- **Buzz** – the bus – автобус
- **Tara-a-bit**- see you later – До зустрічі!
- **Tip-top**- a long, fruit flavoured ice lolly – довгий льодяник з фруктовим смаком
- **Wench**- an affectionate term for a young lady – пестлива назва молодій дівчині

- *Yampy*- a mad or daft person – божевільна або дурна людина [35]

Термін "брумї" часто помилково використовується для позначення всіх акцентів і народів регіону Вест-Мідлендс, хоча люди Чорної Країни, яка знаходиться поруч з Бірмінгемом, є гордим народом зі своїм власним діалектом, іншим акцентом і навіть своїм власним прапором, і тому вони не ідентифікують себе як брумї. Як такі, ці два поняття не слід плутати один з одним.

Так званий "британський акцент" визнаний у всьому світі завдяки хітовим телевізійним драмам і блокбастерам, часто поширеним серед головних героїв/лиходіїв в Голлівуді.

Однак багато хто не розуміє, що насправді британського акценту не існує.

Те, що чують люди за межами Великобританії, технічно відоме як отримана вимова - акцент еліти, також відомий як англійська мова королеви.[37]

Більш того, насправді по всій Великобританії існує безліч різних регіональних акцентів, деякі з яких навіть специфічні для окремих міст. І ці акценти звучать дуже по – різному-деякі м'які, мелодійні і легкі на слух. Інші звучать бадьоро і оптимістично, як Ліверпульський акцент.

Деякі з них, наприклад шотландський і північно – англійський регіональні акценти, звучать холодно і, на непідготовлений слух, змушують мовця здаватися недружнім і навіть ворожим. І потім, є деякі акценти, такі як Джорді, які звучать смішно, дивно і незрозуміло навіть для інших регіональних користувачів акценту. [37]

2.3 Перекладацький аналіз сленгових одиниць мовлення персонажів серіалу

Перш за все під час аналізу був використаний метод суцільної вибірки. Було проаналізовано серіал «Гострі картузи», сезони складаються з шести серій, кожна серія має тривалість від 45 до 50 хвилин. Серіал було обрано бо він є всесвітньо – популярним та в ньому яскраво демонструються специфічні вислови та діалект Брумї (англ. Brummie). Брумї має особливу вимову, це

можна спостерігати під час перегляду в оригіналі. Під час дослідження були відібрані приклади які включають в себе сленгові слова та вислови.

В Україні дубляжем серіалу займалася студія «Цікава Ідея». Студія використала такий вид аудіовізуального перекладу як закадрове озвучення (англ. voice – over). Дубляжі від студії «Цікава Ідея» набувають все більшої популярності серед українськомовних глядачів, вони перекладають сучасні популярні серіали, мультфільми та кінофільми. Тепер розглянемо приклади та проаналізуємо переклад:

У першій серії третього сезону відбувалася дуже важлива подія – це весілля Томаса та його коханої Грейс. Під час розмови зі своїми підлеглими він застерігав про те що сьогодні важливий день і хоча родина нареченої була з сім'ї ірландців, не потрібно розв'язувати бійку через давню ворожнечу.

Оригінал:

*And you, Charlie, stop **spinning yarns** about me, eh? [41]*

Переклад:

*А ти, Чарлі перестань **базікати** про мене. [33]*

Онлайн – словник слів та англomовного сленгу Urban Dictionary дає таке визначення виразу «*to spin a yarn*» - «*means to tell a story, usually long, imaginative and unlikely story*» [22] У данному випадку перекладач обрав більш емоційно – забарвлене слово «**базікати**», використавши при цьому підбір аналогу. Аналог – це результат перекладу за допомогою вибору одного з декількох можливих синонімів.

Виконаний переклад вдало підкреслює образ мовця. При перекладі врахували, що Томас є головою банди та той стан хвилювання в якому він перебував під час підготовки до власного весілля.

Оригінал:

*Those **bastards** out here are her family. [41]*

Переклад:

*Ті **наскуди** це її родичі. [33]*

Під час перекладу перекладач використав прийом евфемізації. Було підібрано вдалий переклад ненормативної лексики.

У першій серії першого сезону тітка Полі знайшла у молодшого брата хлопців пістолет, та прийшла до Джона, щоб провчити його за те що малий грається з подібними речами.

Оригінал:

*Finn was playing with this, this afternoon by **the cut**.* [41]

Переклад:

Я зловила Фіна коли він грався з цим по обіді. [33]

Перекладач виконав трансформацію додавання, бо в оригіналі тітка не говорила, що вона його саме спіймала, а також скористався опущенням, не переклавши де саме хлопчик грався. Слово «*the cut*» відноситься до бірмінгемського сленгу Брумлі та у перекладі означає «канал» яким плавають човни та в місті їх дуже багато.

Також можна навести декілька прикладів з розмовної лексики під час перебування Томаса у барі.

Оригінал:

***On the house**, Mr. Shelby!* [41]

Переклад:

***За рахунок закладу**, містер Шелбі.* [33]

Онлайн – словник Multitran пропонує такий переклад цього вислову «*за рахунок закладу*». [21] Перекладач використав такий прийом перекладу як підбір аналогу.

Оригінал:

*I'll take **a mild**.* [41]

Переклад:

Світлого! [33]

Слово «*a mild*» це пиво з малим вмістом алкоголю. Але перекладач не акцентував на цьому увагу та використав прийом опущення та заміни запропонувавши власний варіант «Світлого!».

Під час розмови з Томаса з Артуром про сімейний бізнес демонструються декілька цікавих прикладів англомовної лексики:

Оригінал:

*I'm taking charge of **drumming up** the money.* [41]

Переклад:

*Я роблю так, аби нам **супались** гроші.* [33]

Онлайн – словник Multitran пропонує такий варіант перекладу вислову розмовної лексики «drum up money» як «залучати гроші». [21] У даному випадку перекладач використав стилістичне перетворення. Відбулася трансформація стилістичного забарвлення слова, що піддається перекладу, було використано прийом підбору аналогу.

Оригінал:

*The girl who **tells fortunes**?* [41]

Переклад:

*Дівчина, що **наводить удачу**?* [33]

Онлайн – словник Multitran дає таке визначення «tell fortune» - «ворожити», «гадати». [21] Перекладач використав прийом заміни та обрав більш вдалий на його думку варіант перекладу.

Оригінал:

*The **washerwomen** say she`s a witch.* [41]

Переклад:

***Пралі** вірять, що вона відьма.* [33]

За онлайн – словником Multitran [21] слово «washerwomen» має значення «прачка». Перекладач виконав перекладач виконав еквівалентний переклад вдало підібравши аналог українського відповідника. Був використаний прийом калькування.

Оригінал:

*Chinese have **cutters** of their own.* [41]

Переклад:

*У китайців власні **букмекери**.* [33]

«The cutter» перекладається як «той хто має свою долю у справі». Але перекладач використав конкретизацію замінивши слово «cutter» що має більш широке значення, словом з більш вузьким значенням «букмекер» яке відноситься до грального бізнесу яким і займалася родина Шелбі.

Оригінал:

*You **fixing** races now?* [41]

Переклад:

*Чи ти тепер **підтасовуєш** скачки?*[33]

Онлайн – словник Multitran пропонує такий варіант перекладу слова «fix» як «вирішувати» або «налагоджувати щось». Але переклад був виконаний за допомогою слова більш стилістично – забарвленого «підтасовувати» згідно з контекстом. Бо мова йшла про те щоб давати хибні прогнози на скачки та заробити більше грошей. Тут перекладач використав прийом заміни.

Артур хотів зрозуміти чому Томас прийшов до такого рішення та звучить наступна фраза:

Оригінал:

*Then **what`s got into you?*** [41]

Переклад:

Що на тебе найшло? [33]

Онлайн – словник Multitran [21] пропонує такий переклад вислову «what`s got into you?» з розмовної лексики більш стилістично – забарвлений еквівалент перекладу «яка муха тебе вкусила?». Перекладач використав калькування та правильно передав сутність даного питання. Хоча варіант перекладу зі словника також був би вдалим.

Отже, переклад серіалу «Гострі картузи», виконаний студією «Цікава Ідея» можна назвати вдалим, так як перекладач дотримувався вимог якісного перекладу, та перекладу сленгових висловів. У своєму перекладі студія враховувала індивідуальні та соціальні особливості персонажів, тим самим відтворювала репліки вдало, зберегла прагматику та стилістичну

забарвленість висловів. Також можна зробити припущення, що за допомогою дотримання цих факторів, студія все більше набуває популярності між українськомовними глядачами.

ВИСНОВКИ

Дослідження було спрямоване на вивчення особливостей сленгових одиниць та прийомів перекладу сленгу з англійської на українську на матеріалі серіалу «Гострі картузи».

Було зібрано та сконструйовано матеріал з теми дослідження. Було розглянуто кінопереклад як галузь перекладознавчої науки, його особливості. Було досліджено явище сленгу в англійській мові та його види та визначено базові перекладацькі прийоми та проблеми відтворення сленгу на українську мову.

Було розглянуто практичну частину дослідження – серіал Стівена Найта «Гострі картузи». Досліджено особливості сленгу Брумі, який яскраво демонструється у серіалі. Було виконано аналіз перекладу використаних сленгових висловів, дубляжем якого займалася українська студія «Цікава Ідея», для визначення найбільш ефективних прийомів перекладу сленгу.

Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

Зараз англійська мова має значну кількість регіональних діалектів. У Великобританії їх кількість більша ніж в інших країнах з англомовним населенням. Кожен діалект має характерні особливості та власний сленг.

Кінопереклад може поєднувати в собі риси синхронного, послідовного і письмового перекладу: закадровий переклад, переклад для подальшого дубляжу, субтитрування. Відмінною рисою кіноперекладу від всіх інших видів усного перекладу, є те, що він перш за все спирається на відеоряд і гру акторів. В обраній нами практичній базі використовується такий вид аудіовізуального перекладу, як *voice-over*, при якому вихідна звукова доріжка не замінюється, а приглушується, але при цьому залишається чутною.

Аналіз прийомів перекладу, використаних перекладачами, показує відсутність універсальної моделі перекладу. У кожному конкретному випадку перед перекладачем стоїть не завдання вибору з декількох готових варіантів дій, а необхідність творчого підходу і пошуку оптимального виходу з даної

мовної ситуації з найменшими втратами в плані збереження стилістики і змісту оригіналу.

Таким чином, мета та завдання дослідження виконано. Виконане дослідження є закінченим, але потребує нових досліджень з цієї теми.

Перспективним є продовження такого типу роботи на інших матеріалах, особливо з огляду на те, що з кожним роком кількість серіалів збільшується, а разом з цим збільшується зацікавленість глядачів до перегляду, тому все більше студій озвучування зацікавлені в перекладі нових серіалів з англійської на українську мову.

Список використаних джерел

1. Англійські акценти у фільмах та серіалах. URL:<https://englex.ru/english-accents-in-films-and-tv-series/> (дата звернення 12.12.2020)
2. Бархударов, Л.С. Язык и перевод: вопросы общей и частной теории перевода [Текст]. М.: 1975. 240 с.
3. Берди М. Киноперевод: мало что от Бога, много чего от Гоблина. Круглый стол о кинопереводе в редакции журнала «Мосты». 2005. №4. С. 5
4. Бідасюк Н. В. Синхронний аудіовізуальний переклад: виклики професії. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Филология. Социальные коммуникации : [науч. журн.]. Симферополь : ТНУ им. Вернадского, 2012. Т. 25 (64), № 4, ч. 1. С. 48–52.
5. Бондаренко К.Л. Співвідношення сленгової лексики української та англійської мов: лексикографічний та перекладацький аспекти. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. 146 с.
6. Вплив перекладу кінофільмів на свідомість глядача. URL: <https://glebov.com.ua/vplyv-kinoperekladu-na-svidomist.html>. (дата звернення 18.12.2020)
7. Гострі картузи. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Гострі_картузи (дата звернення 21.12.2020)
8. Жирмунский В. М. Национальный язык и социальные диалекты. Л.: Высшая школа, 1936. 198 с.
9. Зацний Ю.А. Іншомовні запозичення як засоби поповнення інноваційного словникового фонду сучасної англійської мови: [монографія]. Запоріжжя «Запорізький національний університет», 2000. 379 с.
10. Ільш Б. А. Історія англійської мови . М.: Вища школа, 1968. 420 с.
11. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.
12. Комисаров В. Н. Слово о переводе. М.: «Наука», 1973. 427с.

13. Конкретизация при переводе. URL: <http://study-english.info/article066-04.php> (дата звернення 22.12.2020)
14. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови). Одеський лінгвістичний вісник : [наук.-практ. журнал]. Одеса, 2017. № 9. Т. 3. С. 70–74.
15. Лексико-семантичні аспекти молодіжного сленгу англійської мови . URL: <http://naub.org.ua/?p=1071> (дата звернення 25.12.2020)
16. Лотман Ю. М. Семиотика кино и проблемы киноэстетики. Об искусстве. Санкт-Петербург : Искусство-СПБ, 1998. 704 с.
17. Маковский М. М. Английские социальные диалекты. М.: Высшая школа, 2002. 344 с.
18. Матасов Р. А. Перевод кино/видео материалов: лингвокультурологический и дидактический аспекты : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.20 «Сравнительноисторическое, типологическое и сопоставительное языкознание» . М., 2009. 211 с.
19. Матківська Н. А. Питання методології дослідження аудіовізуального перекладу. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : «Філологічні науки» (мовознавство) : [зб. наук. праць]. Дрогобич, 2015. № 3. С. 147–152.
20. Мельник А. П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2015. Вип. 58. С. 110–112.
21. Онлайн – словник Multitran. URL: <https://www.multitran.com> (дата звернення 20.12.2020)
22. Онлайн – словник Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/> (дата звернення 20.12.2020)
23. Ощепкова В. В. Великобритания: страна, люди, традиции. М.: Высшая школа, 2000. 371 с.
24. Прием лексического добавления при переводе. URL: <http://studyenglish.info/article066-05.php> (дата звернення 08.01.2021)

25. Прием опущения при переводе. URL: <http://study-english.info/article066-06.php> (дата звернення 12.01.2021)
26. Прием перевода: антонимический перевод. URL: <http://study-english.info/article066-08.php> (дата звернення 12.01.2021)
27. Прием перевода: грамматические замены. URL: http://linguisticus.com/ru/TranslationTheory/OpenFolder/GRAMMATICHESKIE_ZAMENY (дата звернення 13.01.2021)
28. Прием перевода: прием целостного преобразования при переводе. URL: <http://studyenglish.info/article066-09.php> (дата звернення 16.01.2021)
29. Прием смыслового развития при переводе. URL: <http://studyenglish.info/article066-07.php> (дата звернення 18.01.21)
30. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1998 № 9/98-ВР. URL: <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/uk/ua/ua046uk.pdf>. (дата звернення 19.01.2021)
31. Радецька С. В. Субтитрування як вид аудіовізуального перекладу: переваги та недоліки. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки. 2016. Кн. 2. С. 81–84.
32. Софієнко І. В. Становлення кіно-перекладу в Україні. Мовні і концептуальні картини світу. 2014. Вип. 50(2). С. 401–405.
33. ТО «Цікава Ідея» - професійне озвучення фільмів та серіалів українською. URL: <https://cikava-ideya.top/> (дата звернення 21.01.2021)
34. Шубенко Н. О. Аудіовізуальний медіатекст: специфіка, структура, властивості. Культура і Сучасність : [альманах]. 2012. № 1. С. 145–149.
35. A Guide to the Brummie Accent. URL: <https://owlcation.com/humanities/A-Guide-to-the-Brummie-Accent-and-Slang> (дата звернення 25.02.2021)
36. Andreman G. Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen., February 2009. 272 p.
37. Brummie Slang Words & Phrases: A Local's Guide. URL: <https://brbgonesomewhereepic.com/brummie-slang> (дата звернення 25.02.2021)

38. Danan M. Dubbing as an Expression of Nationalism .Meta. 1991. № 4. P. 606–614.
39. Diaz-Cintas J. Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2009. 272 p.
40. O’Sullivan C. Translating Popular Film, (Palgrave Macmillan 2011). 243 p.
41. Peaky blinders - Острые козырьки - Английский по сериалам. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OFYwx6oFKww> дата звернення 28.03.2021)
42. Remael A. Audiovisual translation. Handbook of Translation Studies. 2010.V. 1. P. 12–17.
43. Szarkowska A. The Power of Film Translation. Translation Journal, Apr. 2005. Web.30 – Nov. 2009